

EFI เปรียบรายงานสรุปการทดสอบแนวทางการพัฒนาศักยภาพกลุ่ม MSMEs ในการ ประกอบกิจการไม้ถูกกฎหมายและยั่งยืน

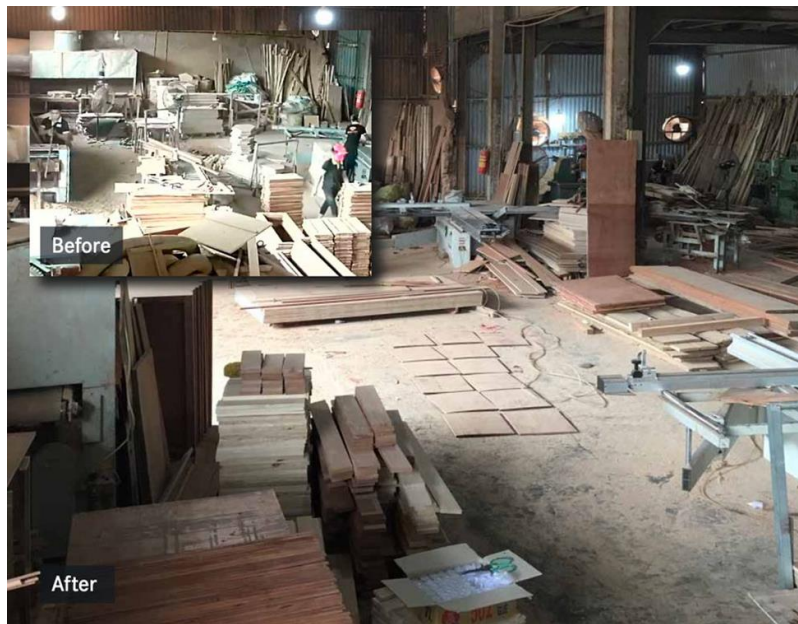
ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคแม่โขงต่างอยู่ในกระบวนการเจรจา และดำเนินการ FLEGT VPA กับอียูเพื่อพัฒนาภาคป่าไม้ แก้ไขการทำไม้ผิดกฎหมาย และส่งเสริมการค้าผลิตภัณฑ์ไม้ถูกกฎหมาย

ตั้งแต่ปี 2015 เป็นต้นมา สถาบันป่าไม้ยุโรป (EFI) ได้ศึกษาพัฒนาแนวทางการพัฒนากลุ่ม MSMEs ของภาคป่าไม้ในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงให้สามารถประกอบกิจการไม้ได้อย่างถูกกฎหมาย และสามารถเข้าร่วมห่วงโซ่อุปทานตลาดไม้ถูกกฎหมายได้ มากไปกว่านั้นเพื่อเสริมสร้างความสามารถให้เข้าร่วมในตลาดนานาชาติที่มีมาตรฐาน และระเบียบควบคุมได้ในอนาคต การพัฒนากลุ่ม MSMEs ภาคป่าไม้เป็นหนึ่งในหนทางที่จะช่วยแก้ปัญหาความยากจนเพิ่มโอกาสการจ้างงานในชนบท และพัฒนาให้กลุ่ม MSMEs เป็นธุรกิจที่แข็งแกร่งสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้เมื่อเกิดสถานการณ์ไม่คาดฝัน อย่างเช่น COVID-19 การพัฒนากลุ่ม MSMEs ยังเป็นหนทางในการแก้ไขปัญหาการลดลงและเสื่อมโทรมของป่าไม้โดยเป็นการเพิ่มความสามารถของกลุ่มในการปลูกและทำไม้อย่างถูกกฎหมาย และรวมไปถึงการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันในระดับท้องถิ่น EFI ได้นำเสนอรายงานผลการทดสอบแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ได้ทำไปในประเทศลาว เมียนมาร์ ไทย และเวียดนาม ที่ทำตั้งแต่ปี 2018 ถึง 2020 ดังนี้

ปัญหาที่ 1 ผลผลิต และศักยภาพการประกอบกิจการต่ำ

ศักยภาพการประกอบกิจการของ MSMEs อยู่ในระดับต่ำส่งผลให้ MSMEs ใช้ทรัพยากรอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ขาดการจัดสรรระบบโรงงานที่มีมาตรฐาน ความปลอดภัยในการทำงานต่ำ และละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบโรงงาน เช่นกฎระเบียบอาชีวอนามัย และความปลอดภัย EFI ได้ทดสอบแนวทางการแก้ไขปัญหาด้วยการจัดฝึกอบรมกระบวนการผลิต การใช้ทรัพยากรผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ การทำบัญชีค่าใช้จ่ายและการบริหารทรัพยากรมนุษย์ และจัดกิจกรรมส่งเสริมการแลกเปลี่ยนระหว่าง MSMEs และธุรกิจขนาดใหญ่ จากการทดสอบนี้ EFI ได้พบว่าการผนวกรวมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติกลุ่ม และการช่วยเหลือในระดับบุคคล มีประสิทธิภาพในการจูงใจกลุ่ม MSMEs ให้เข้าร่วม และนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการประกอบกิจการจริง กลุ่ม MSMEs ได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาระบบการผลิตเล็กๆ เช่น การจัดวางเครื่องจักรในโรงงานให้สอดคล้องกับกระบวนการผลิตแต่ละขั้นตอน สามารถ

เพิ่มผลผลิตและลดทรัพยากรสิ้นเปลืองลงได้ แนวทางทางแก้ไขปัญหานี้เปิดโอกาสให้มีการหารือเรื่องอาชีพอนามัย และการแบ่งงานและความรับผิดชอบในกระบวนการผลิต โดยมีการคำนึงถึงบรรทัดฐานทางเพศด้วย กลุ่ม MSMEs บางกลุ่มได้เริ่มรับจ้างทำงานแบบสัญญาจ้างช่วงกับบริษัทใหญ่ ซึ่งสร้างรายได้เสริม และทำให้เกิดการแลกเปลี่ยน ความรู้ บางบริษัทได้เริ่มขายอุปกรณ์เครื่องมือที่มีความเสี่ยงต่ำให้กลุ่ม MSMEs ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ลดทรัพยากรสิ้นเปลือง และเพิ่มการใช้ไม้ถูกกฎหมาย



ภาพจาก Lien Ha หมู่บ้านไม้ ประเทศเวียดนามที่เข้าร่วมการอบรมเกี่ยวกับการลดการสิ้นเปลืองของทรัพยากร การจัดระเบียบ โรงงาน และการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต จากภาพแสดงให้เห็นถึงผลสำเร็จของการฝึกอบรม มีการจัดระเบียบเกิดขึ้นใน กระบวนการผลิต จัดระเบียบแผนการทำงาน มีการลงทุนเพิ่มเพื่อเสริมความปลอดภัยในการทำงาน และมีการจัดสรรหน้าที่การ ทำงานใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ส่งผลให้เกิดการเพิ่มขึ้นของศักยภาพการผลิต 20% และลดขยะที่เกิดจากการผลิตได้ ถึง 10%

ปัญหาที่ 2 ขาดการลงทุนและการออกหนังสือรับรองที่เป็นทางการ

การขาดการลงทุนและการออกหนังสือรับรองที่เป็นทางการ เป็นอุปสรรคต่อ MSMEs ขัดขวางไม่ให้นำสามารถ เข้าถึงโครงการส่งเสริมธุรกิจของรัฐบาล และไม่สามารถเข้าถึงแหล่งขายไม้ที่ถูกต้องตามกฎหมายและราคาเอื้อมถึง

ได้ มากไปกว่านั้น MSMEs มักจะไม่ทำการเก็บข้อมูลเอกสารของไม้ และไม่บันทึกข้อมูลวัตถุดิบเข้าออกโรงงาน การประกอบธุรกิจที่ไม่สามารถติดตามตรวจสอบย้อนกลับได้เป็นอุปสรรคที่ขัดขวางไม่ให้ MSMEs สามารถเข้าร่วมห่วงโซ่อุปทานกฎหมาย และทำให้ยากขึ้นสำหรับรัฐบาลในการติดตามตรวจสอบความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ในตลาดในประเทศ EFI ได้ทำการทดสอบสองแนวทางแก้ปัญหา แนวทางแรกมุ่งเน้นไปที่การเสริมสร้างศักยภาพในการติดตามบันทึกการเข้า-ออกของวัตถุดิบ เพื่อช่วยให้ MSMEs ที่ไม่ได้ลงทะเบียน สามารถทำตามระเบียบของการลงทะเบียนและการออกหนังสือรับรองได้ แนวทางที่สองคือการเชื่อมโยง MSMEs เข้ากับบริการส่งเสริมธุรกิจของภาครัฐ เช่นการประมวลไม้ กิจกรรมส่งเสริมธุรกิจของภาครัฐจะเป็นแรงจูงใจให้ MSMEs ทำให้ธุรกิจตนเองเป็นทางการ และพบว่า MSMEs สามารถทำกิจการไม้แบบเป็นทางการ มีการจดทะเบียน และออกหนังสือรับรองต่างๆได้ หากมีกิจกรรมสนับสนุนส่งเสริมศักยภาพ ความรู้ในการปฏิบัติอย่างจริงจัง ในแนวทางที่สองได้พบว่าการสนับสนุนของรัฐบาล เช่นการให้กู้ยืมเงิน และการฝึกอบรม เป็นแรงจูงใจให้ MSMEs อยากทำให้ธุรกิจตนเองเป็นทางการ สมาคมธุรกิจสามารถช่วยสร้างความรู้ และสนับสนุน MSMEs ในการทำให้ธุรกิจของตนเองเป็นทางการและเข้าถึงบริการการให้ความช่วยเหลือต่างๆได้ เพื่อให้ได้ประสพผลสำเร็จ และต้องมีการเสริมสร้างศักยภาพสมาคมให้เป็นศูนย์กระจายความรู้ให้สมาชิกได้อย่างยั่งยืน



ภาพจากจังหวัด Attapeu ประเทศลาว ซึ่งได้มีการจัดการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างศักยภาพ MSMEs ในการปฏิบัติตามมาตรฐานการแปรรูปไม้ของกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า จากภาพเป็นการฝึกการควบคุมสต็อกในกระบวนการทำเฟอร์นิเจอร์ต้นแบบ การฝึกอบรมสร้างแรงจูงใจให้กลุ่ม MSMEs อยากเข้าร่วมการหารือเพื่อหาแนวทางการจดทะเบียนการค้ากับผู้ร่างนโยบาย



ภาพจาก Thaketa ประเทศเมียนมาร์ ซึ่งหลังจากมีการเสริมสร้างความตระหนักรู้ต่อกลุ่ม MSMEs ในกลุ่มผู้ร่างนโยบาย ประเทศเมียนมาร์ได้ออกนโยบายให้โควตาประมูลไม้สักสำหรับกลุ่ม MSMEs เป็นการสร้างแรงจูงใจให้กลุ่ม MSMEs อยากเข้าร่วมจดทะเบียนธุรกิจตนเองอย่างเป็นทางการ

ปัญหาที่ 3 การขาดตัวแทนจากกลุ่ม MSMEs ในกระบวนการร่างนโยบาย

MSMEs มักไม่เข้าร่วมกลุ่มสมาคมธุรกิจทำให้กลุ่ม MSMEs ไม่มีตัวแทนในการออกความเห็นในกระบวนการนโยบาย ซึ่งทำให้นโยบายที่ออกมา มักไม่สะท้อนถึงความต้องการของกลุ่ม MSMEs EFI ได้สนับสนุนให้เกิดการจัดตั้งสมาคมของกลุ่ม MSMEs ในอุตสาหกรรมไม้ เพื่อให้สามารถเป็นตัวแทนของกลุ่มในกระบวนการร่างนโยบายของประเทศกับรัฐบาลของประเทศ ในประเทศไทยซึ่งกฎหมายไม่ถือว่าไม้เก่าเป็นไม้ การขนส่งไม้เก่าอย่างถูกกฎหมายเป็นอุปสรรคหลักของผู้ประกอบการ EFI ได้สนับสนุนให้มีการจัดตั้งสมาคมไม้เก่า และรวมสมาคมไม้เก่าเข้ามาในคณะทำงาน FLEGT VPA ของประเทศไทย ทำให้ในปัจจุบันปัญหาของไม้เก่าได้รับความสนใจในกลุ่มผู้ร่างนโยบาย มีการหารือเพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการไม้เก่า และไม้เก่าได้ถูกรวมเข้ามาใน นิยามความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ของประเทศไทย ใน FLEGT VPA ระหว่างไทยและอียู



ภาพผู้ประกอบการไม้เก่าจากอำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน

ปัญหาที่ 4 ความเท่าเทียมทางเพศ

EFI ได้เริ่มการจัดฝึกอบรมการทำบัญชีสำหรับเจ้าหน้าที่หญิง งานด้านบัญชีเป็นงานที่เจ้าหน้าที่หญิงส่วนมากให้ความสนใจ และการสนับสนุนนี้พบว่าส่งผลให้เกิดการจัดสรรงานในโรงงานที่สอดคล้องกับศักยภาพการทำงาน of พนักงาน มากไปกว่านั้นการมีลูกจ้างที่เข้ามาดูแลด้านบัญชี รวมไปถึงการทำเอกสารต่างๆ จะช่วยเสริมสร้างศักยภาพการประกอบกิจการของ MSMEs ด้วยเช่นกัน

จากการทดสอบของ EFI ได้ทำให้เห็นว่าอุปสรรคของ MSMEs สามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้ผ่านการจัดการฝึกอบรมและความสำคัญของการปรับปรุงกฎระเบียบที่ MSMEs เจออยู่ และได้แสดงให้เห็นว่ากระบวนการ FLEGT VPA สามารถนำไปสู่การแก้ไขนโยบายที่สนับสนุน MSMEs ได้

MSMEs เป็นส่วนสำคัญที่นำไปสู่การเพิ่มโอกาสงานในภาคป่าไม้ทั่วโลก และก่อให้เกิดการสร้างรายได้แก่ผู้ประกอบการ ซึ่งสามารถสร้างความรับผิดชอบทางสิ่งแวดล้อมและสังคมให้เกิดขึ้น สถานการณ์ COVID 19 ที่

เกิดขึ้นทำให้ได้ทราบถึงความไม่มั่นคงของธุรกิจ MSMEs ต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาดที่รวดเร็ว และปัญหาการไหลลื่นของเงินประกอบธุรกิจ

ดังนั้นจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องมีการจัดการฝึกอบรมมุ่งเน้นไปที่การทำตลาด และการพัฒนาธุรกิจ การช่วยเหลือ MSMEs ควรรวมการวางแผนการทำธุรกิจที่ต่อเนื่อง มากไปกว่านั้น การช่วยเหลือ MSMEs ให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยเหลือ MSMEs ให้ฟื้นตัวหลังจาก COVID-19 ให้สามารถประกอบกิจการได้อย่างถูกต้องถูกกฎหมาย และยั่งยืน และมากกว่านั้นยังต้องมีการเสริมสร้างความสามารถของสมาคมธุรกิจให้สามารถสร้างความตระหนักรู้ในนโยบายความเท่าเทียมทางเพศในสถานที่ทำงาน แก่สมาชิก เพื่อให้เกิดการพัฒนาในการปฏิบัติต่อแรงงาน พัฒนาความไม่เท่าเทียมกันของค่าแรงงานระหว่างหญิง-ชาย และความไม่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงโอกาสการฝึกอบรมอาชีพ



ภาพจากหมู่บ้าน Lien Ha ประเทศเวียดนาม

ที่มา: <https://www.euflegt.efi.int/publications/supporting-forest-and-timber-based-msmes-in-the-mekong-region>